

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU CURRICULUM ȘI
EVALUARE**

Raionul

Localitatea

Instituția de învățământ

Numele, prenumele elevului

TESTUL Nr. 1

ISTORIA ROMÂNILOR ȘI UNIVERSALĂ

TEST PENTRU EXERSARE
CICLUL LICEAL

Profil real

februarie, 2026

Timp alocat: 180 de minute

Rechizite și materiale permise: *pix cu cerneală albastră.*

Instrucțiuni pentru candidat:

- Citește cu atenție fiecare item și efectuează operațiile solicitate.
- Lucrează independent.

Îți dorim mult succes!

Punctaj acumulat _____

SUBIECTUL I (24 de puncte)

Studiază sursele și realizează sarcinile propuse.

SURSA A.

„Cei mai mulți daci au învățat ușor latinește de la mulțimea de latinofoni aduși și veniți în provincie. Autoritățile romane au desfășurat în Dacia o colonizare masivă și organizată, din toată lumea romană, pentru popularea orașelor, cultivarea ogoarelor sau extragerea minereurilor. Romanii au cucerit Dacia mai ales pentru bogățiile ei, pentru aur, argint, alte minereuri, sare, etc. și aveau de gând să exploateze din plin aceste resurse. În plus, din multe provincii au venit, în mod organizat, haotic, oameni atrași de mirajul îmbogățirii, mai ales al aurului. [...] Ca urmare, locul acelor daci pieriți în războaie a fost repede luat de coloniști, iar proporția acestora a crescut neîncetat. Se poate spune astfel că romanizarea Daciei s-a făcut în mare măsură prin simplă colonizare, prin mulțimile de vorbitori de latină, aduși sau veniți de bunăvoie din întreg Imperiul Roman.”

(Ioan-Aurel Pop, *Scurtă istorie ilustrată a românilor*)

SURSA B.

„Romanii întreprinseră o romanizare intensă a provinciei Dacia. Romanizarea s-a făcut prin aducerea de coloniști romani și acești coloniști au fost de trei feluri: agricultori, minieri și militari. Colonizarea agricolă s-a făcut în special în Oltenia, numeroși cetățeni romani apar în calitate de coloniști în valea Dunării, formând satele lor și cultivând ogoarele din jur. [...] Colonizarea de minieri s-a făcut mai ales în Munții Apuseni, unde erau bogate mine de aur încă din vremea dacilor [...] În sfârșit, avem și colonizarea militară. Soldații, după ce terminau slujba, nu se întorceau în provinciile de unde erau recrutați, ci rămâneau în Dacia, unde erau împroprietăriți și deveneau agricultori.”

(Petre P. Panaitescu, *Istoria românilor*)

Nr.	Item	Punctaj	
1	Explică, cu informații din surse, termenul <i>colonizare</i> . _____ _____ _____	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
2	Identifică în sursa A două motive pentru care romanii au colonizat Dacia. 1: _____ 2: _____	L 0 1 2	L 0 1 2
3	Explică, în baza sursei A și a cunoștințelor obținute anterior, de ce dacii au învățat ușor limba latină. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
4	Compară opiniile autorilor cu privire la rolul coloniștilor în procesul de romanizare a dacilor (sursele A și B). Argumentează răspunsul cu trimitere la surse. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
5	Exprimă-ți argumentat opinia cu privire la rolul procesului de romanizare în etnogeneza românească. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7

SUBIECTUL al II-lea (22 de puncte)

Studiază sursa și realizează sarcinile propuse.

„Mediocru în dezbaterile parlamentare, Cromwell (Oliver Cromwell – n.n.) a arătat în acțiune daruri superioare și s-a relevat ca mare om de război. Pentru a învinge, a folosit fanatismul religios. El ridicase pe cheltuiala sa un regiment de cavalerie compus în principal din „oameni pioși” ai secției independenților, protestanții cei mai exaltați. Pentru acești oameni, războiul împotriva cavalerilor anglicani sau catolici era un război sfânt, în care luptau ca soldați ai lui Dumnezeu [...]. În sfârșit, Cromwell și oamenii lui erau decși să lupte împotriva regelui până la capăt.”

(Albert Malet, Jules Isaac, *Istoria universală, Vol.I*)

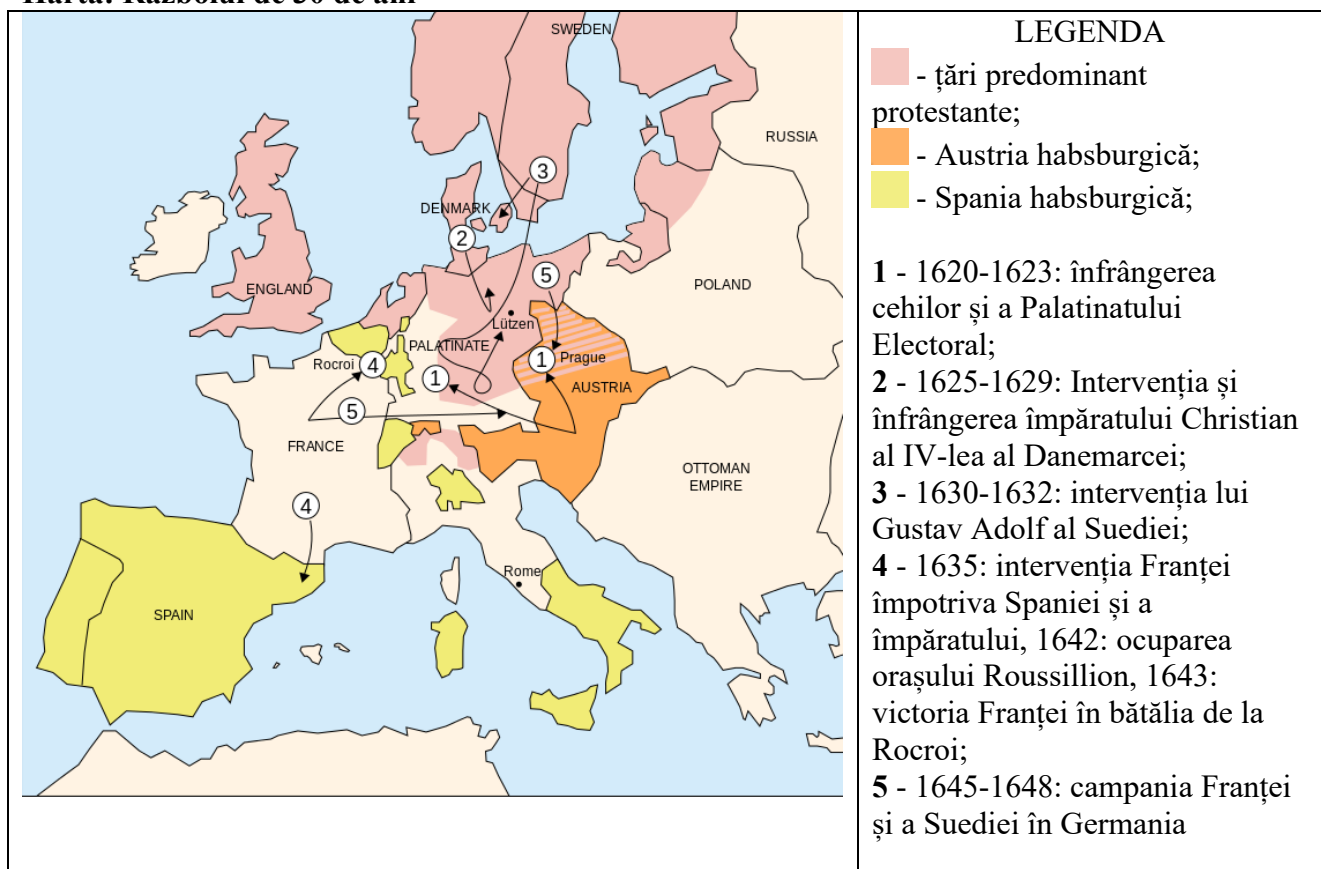
Nr.	Item	Punctaj	
1	Numește faptul istoric în care se încadrează acțiunile prezentate în sursă. _____ _____	L 0 1 2	L 0 1 2
2	Identifică în sursă două grupuri religioase aflate în conflict. _____ _____	L 0 1 2	L 0 1 2
3	Determină opinia autorilor cu referire la competențele militare ale lui Cromwell. Argumentează răspunsul cu trimitere la sursă. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
4	Formulează o consecință a <i>deciziei oamenilor lui Cromwell de a lupta împotriva regelui până la capăt</i> . Argumentează răspunsul cu trimitere la un fapt istoric. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7

5	Apreciază rolul lui Oliver Cromwell în istorie. Argumentează răspunsul.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6

SUBIECTUL al III-lea (19 de puncte)

Studiază harta și realizează sarcinile propuse.

Harta: Războiul de 30 de ani

(<https://liceunet.ro/manual-istorie-clasa-9/razboiul-30-ani/desfasurare>)

Nr.	Item	Punctaj	
1	<p data-bbox="225 197 1222 264">Numește statul medieval, pe teritoriul căruia a debutat Războiul de 30 de ani. Argumentează răspunsul cu trimitere la hartă.</p> <hr data-bbox="225 309 1299 315"/> <hr data-bbox="225 360 1299 367"/> <hr data-bbox="225 412 1299 418"/> <hr data-bbox="225 470 1299 477"/> <hr data-bbox="225 528 1299 535"/> <hr data-bbox="225 586 1299 593"/> <hr data-bbox="225 645 1299 651"/> <hr data-bbox="225 703 1299 710"/>	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
2	<p data-bbox="225 750 1257 817">Determină statele rivale în Războiul de 30 de ani. Argumentează, cu trimitere la hartă și la cunoștințele obținute anterior.</p> <hr data-bbox="225 884 1299 891"/> <hr data-bbox="225 936 1299 943"/> <hr data-bbox="225 987 1299 994"/> <hr data-bbox="225 1039 1299 1046"/> <hr data-bbox="225 1097 1299 1104"/> <hr data-bbox="225 1155 1299 1162"/> <hr data-bbox="225 1214 1299 1220"/> <hr data-bbox="225 1272 1299 1279"/> <hr data-bbox="225 1330 1299 1337"/>	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
3	<p data-bbox="225 1370 1299 1438">Formulează, în baza hărții și a cunoștințelor obținute anterior, două consecințe ale Războiului de 30 de ani.</p> <hr data-bbox="225 1482 1299 1489"/> <hr data-bbox="225 1534 1299 1541"/> <hr data-bbox="225 1585 1299 1592"/> <hr data-bbox="225 1644 1299 1650"/> <hr data-bbox="225 1702 1299 1709"/> <hr data-bbox="225 1760 1299 1767"/> <hr data-bbox="225 1818 1299 1825"/> <hr data-bbox="225 1877 1299 1883"/> <hr data-bbox="225 1935 1299 1942"/>	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7

SUBIECTUL al IV-lea (35 de puncte)

Studiază sursele A-B.

SURSA A.

„După biruința revoluției democratice de la Petrograd și căderea autocrației țariste, se constituie o serie de partide politice și organizații național-culturale, se constituie comitete ale militarilor moldoveni, iar la 23 iulie 1917 este ales Comitetul Executiv Central Moldovenesc al organizațiilor militare moldovenesti în frunte cu Gherman Pântea. Ele au organizat o suită de manifestări publice, întruniri, consfătuiri, congrese, au elaborat demersuri, declarații, memorandumuri, în care au solicitat organelor locale și guvernului provizoriu soluționarea problemelor național-culturale moștenite de la regimul țarist, organizarea învățământului primar și secundar în limba română, elaborarea și editarea manualelor și a literaturii didactice în limba maternă, organizarea cursurilor pentru învățătorii din școlile primare naționale, introducerea grafiei latine, transformarea limbii române în limba oficială a administrației publice, efectuarea serviciului divin în limba maternă, încetarea colonizării Basarabiei cu populație alogenă etc. Solicitarea politică inițială de bază a mișcării naționale a fost constituirea unui organ legislativ suprem – Sfatul Țării – și proclamarea autonomiei Basarabiei [...]”

(Gheorghe Negru, *Mișcarea națională a românilor din Basarabia, 1812-1918*)

SURSA B. „Basarabia a procedat și ea la întărirea autonomiei teritoriale și politice. Un prim pas în acest sens l-a constituit convocarea la 21 noiembrie 1917 a ședinței Sfatului Țării, ai cărui membri fuseseră propuși de partidele politice, organele autoadministrării locale, organizațiile național-culturale, în baza unei largi reprezentativități naționale. În ședința din 29 noiembrie 1917, Sfatul Țării a adoptat Legea cu privire la administrarea Basarabiei, conform căreia puterea supremă în Basarabia aparținea Sfatului Țării.”

(Octavian Țicu, *Basarabia de la dominația țaristă la unirea cu România*)

Utilizează sursele și cunoștințele obținute anterior pentru a redacta, într-o pagină, un eseu la tema:

Autonomia Basarabiei – rezultat al voinței populare sau al contextului politic internațional?

În textul tău:	Punctaj	
formulează argumente relevante (cel puțin trei), corecte din punct de vedere științific, pentru a-ți susține opinia referitoare la tema propusă	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
formulează relații de cauză-efect (cel puțin două)	L 0 1 2 3 4 5 6	L 0 1 2 3 4 5 6
integrează critic informații din sursa/sursele propuse (cel puțin două informații)	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
plasează în timp și spațiu evenimente/ procese/ fenomene	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
menționează o personalitate istorică care a contribuit evenimentele/ procesele descrise	L 0 1 2	L 0 1 2
expune ideile în baza unui plan logic care să includă introducere, cuprins, concluzie	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
utilizează corect limbajul istoric	L 0 1 2	L 0 1 2

